

Českému zkoumání přelomu 14. a 15. století, které se namnoze kryje s husitologií, je publikace užitečná informacemi, umožňujícími zařadit domácí reformní ideje do širšího mezinárodního kontextu a dovolujícími konfrontaci. Za inspirující považují též Kaminského úvahy o edičních kritériích v oblasti traktátové literatury.

Jana Nechutová

Servatus Lupus, *Epistulae*. Recognovit P. K. Marshall, BSB Teubner Verlagsgesellschaft, Leipzig 1984, s. XVII + 142.

Lupovi de Ferrières, přednímu autorovi 9. století, se dostává již třetí kritické edice v našem století: po vydání Dümmlerově (*Monumenta Germaniae Historica*, 1902) a Levillainově (Paris 1937, 1935, přetisk 1964) vycházejí nyní jeho listy péčí Petera K. Marshalla v teubnerské řadě latinských autorů. Marshall se stejně jako všichni jeho předchůdci opírá o prastarý (konec 9. stol.) codex unicus, označený siglou P, nalezený Petrem Danielim a poprvé vydaný Papiriem Massonem v roce 1588. Tento rukopis, dnes uložený v Paříži, poskytuje jediné čtení pro listy 1—127, teprve k listům 128—132, v něm ostatně už nezapsané, mohl editor užít většího množství rukopisných záznamů. Oproti dosavadním vydáním vzal Marshall v úvahu opravy, jež provedl v textu rukopisu P, psaném původně třemi písaři, dva korektoři, jeden z nich patrně totožný s prvním písařem textu. Tyto korektorské zásahy Marshall respektuje, domnívá se, že byly provedeny podle původního Lupova exempláře, a značí jejich čtení P1 a P2. — Od Dümmlera a Levillaina se liší též v názoru na bernský kodex z konce 16. století, jež starší editoři vyloučili, domnívajíce se, že jde o opis textu P: Marshall ukazuje, že tento opis je pořízen dokonce až z Massonovy editio princeps z r. 1588, že je však jeho čtení nutno užít pro listy 72—74 vzhledem k poškození této části textu P, které vzniklo až po Massonově vydání Lupovy korespondence. — Nová edice zachovává na rozdíl od některých dřívějších pokusů o nové chronologické uspořádání listů to pořadí, které skýtá kodex P, a na str. 130—132 pak podává přehledné srovnání listů ve své a Dümmlerově edici s pořadím edice Levillainovy. Jak tyto problémy řešil Marshall v průběhu ediční práce, ukazují jeho předchozí publikované studie, na něž sám odkazuje (*Praefatio* s. XV). — O tomto všem informuje editor uživatele edice v „*Praefatio*“, v níž se posléze přiznává k rozpakům, jež mu způsobila volba ortografického úzu a vysvětluje své stanovisko i jednotlivá rozhodnutí v této oblasti.

Díky vydavateli textu i nakladatelství Teubner je nám nyní pohodlně dostupná opravdu moderní edice tohoto textu, který má v literární historii raného středověku své uznávané nesporně velmi důležité místo: Lupus de Ferrières nebyl literát, byl to teolog (zřejmě nepříliš výrazný ani zdatný), ale hlavně antikvář a filolog, a tak zanícený obdivovatel a znalec antiky, že bývá označován za humanistu 9. století. Při vědomí všeho toho, čím z antického literárního dědictví karolínská renesance živila a obohatila evropskou kulturu, lze říci, že Lupův vztah k římským klasikům byl jiného a hlubšího řádu, než bylo běžné i u předních vzdělanců doby karolínské a období bezprostředně jí následujícího. (V této souvislosti odkazuje Marshall na publikaci L. D. Reynoldsové, u nás dosud neznámou (Oxford 1983), „*Texts and Transmission: a Survey of the Latin Classics*“.) Marshallova edice nám pomůže přesvědčit se o tom, a dokreslit po této i jiných stránkách obraz Lupa de Ferrières i řady jeho partnerů v korespondenci, nejvýznamnějších i méně známých osob doby Karla Lysého. Z těchto všech důvodů stála ostatně korespondence opata z Ferrières Francouzům i Angličanům i za moderní překлады.

Jana Nechutová